

116. §.

A minisztérium időnként megállapítja azokat a hadianyagoknak a jegyzékét, amelyeknek kivitele, behozatala, vagy az ország területén való, átszállítása tilos, vagy engedélyhez van kötve. Az engedélyt a honvédelmi miniszter hozzájárulásával a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter adja meg. Ez a rendelkezés béke idejére is kiterjed.

117. §.

(1) Iparilag értékesíthető találmányt szabadalmaztatás, vagy más oltalom megszerzése végett külföldön bejelenteni, továbbá belföldön szabadalmaztatni, és akár bel-, akár külföldön bármilyen módon értékesíteni, vagy nyilvánosságra hozni csak engedéllyel szabad. Az engedélyt az iparügyi miniszter a honvédelmi miniszterrel egyetértve adja meg.

121. §.

Amennyiben a jelen törvény egyes esetekre eltérő rendelkezést nem tartalmaz, a dologi, honvédelmi szolgáltatásokért járó térítéseket az illetékes miniszter (124. §.) az alábbi rendelkezések keretei között rendelettel szabályozza.

122. §.

Véglegesen igénybevett dologért térítésként a dolog közönséges forgalmi értékének megfelelő összeg jár.

VÉGREHAJTÁSI UTASÍTÁS.

A honvédelemről szóló 1939. évi II. t.-c. §-ai a törvényes rendelkezéseket csak tömören foglalják össze s azok mikénti végrehajtását a honvédelmi miniszter úr által 10700/el. n. — 15. — 1940. szám alatt kiadott VÉGREHAJTÁSI UTASÍTÁS (Hvt. U.) III. R-sz. 1. Cím alatti rendelkezések szabályozzák.

Igy a Hvt. U. 85—87. §-ai az örökölt mezőgazdáknak, a 88—93. §-ai a családfenntartóknak, a 94—96. §-ai a több katonát adó családoknak nyújtható kedvezmények feltételeit részletezik és szabályozzák.

Igy a 97. §. a nem karpaszományosok rendes, tényieges szolgálat megkezdésére vonatkozó halasztás (legfeljebb a 24.

évig), a 98. §. a karpaszományosok (26. évig, az orvostanhallgatók részére pedig a 28. évig), a 99. §. pedig a póttartalékosoknak adható halasztás feltételeit részletezi. A Hvt. U. 110. §-a az önként tényleges, fegyveres katonai szolgálatra való jelentkezés feltételeit állapítja meg, vagyis hogy mikor és kinek kérelme teljesíthető.

Ha az 1939. évi II. t.-c. nyújtotta kedvezményeket óhajtjuk igénybe venni, úgy írásbeli kérelmeinkben mindig a Hvt. U. megfelelő §-aira, pontjaira hivatkozunk.

A KARPASZOMÁNYOSI JOG IRÁNTI KÉRVÉNY.¹¹

Mintája:

Tekintetes Sorozóbizottság!
Méltóságos Polgármester Úr!

Alulirott kérem, hogy a m. kir. honvédséghez ^{besorozásom esetén}
^{besoroztatván}
a felsorolt okmányaim, valamint a hivatalból kiállítani és csatolni kért belépési bizonyítvány alapján, a tartalékos tiszti kiképzésre jelentkezésemet elfogadni sziveskedjék.

A büntetőjogi jogkövetkezmények terhével kijelentem, hogy az 1939. évi IV. t.-c. 1. §-a értelmében ^{nemzsidónak}
^{zsidónak} vagyok tekintendő.

Életben lévő atyám, (özvegy anyám) vallása (előző vallása)
....., foglalkozása

Átlagos évi jövedelme:

Anyám leánykori neve: vallása
(előző vallása):

Nőtlen, nős vagyok.

Feleségem leánykori neve: vallása
(előző vallása):

Saját foglalkozásom (állásom):; évi ^{keresetem}
^{jövedelmem}
.....P.

Beosztásomat kérem:

1. városban a m. kir.

2. városban a m. kir.

3. városban a m. kir.

¹¹ A sorozás előtt beadandó kérvényt a sorozóbizottsághoz, a sorozás után beadandó kérvényt a területileg illetékes polgári hatósághoz (szolgabíró, polgármester) kell benyújtani a rendes külzettel.

Becsatolt okmányaim:

1. Magyar állampolgárságomat igazoló
2. Születési anyakönyvi kivonat
3. Középiskolai képzettségemet igazoló
-
4. Erkölcsi bizonyítvány
5. Nemzsidó minősültségemet igazoló, a 7720/1939. M. E. rendelet 3. §-ában megkívánt anyakönyvi okmányokat, illetőleg a 64. §-a alapján a törvényhatóság első tisztviselője által kiállított tanúsítványt.

Budapest, 194.....

Teljes tisztelettel:

Az 1939. évi IV. t.-c. (zsídótörvény) ¹²

Az, aki a fenti törvény értelmében zsidónak tekintendő és a hadköteles korban van, az 1939. évi IV. t.-c. szerint csak rendfokozat nélküli kiegészítő katonai szolgálatot végez; mert a Szolgálati Szabályzat I. Rész 61. pontja szerinti feljebbvalói és a 63. pontja szerinti előjárói minőségben a m. kir. honvédség állományában sem békében, sem háborúban szolgálatot nem teljesíthet.

Az 1939. évi IV. t.-c. értelmében azok is zsidóknak tekintendők, akik az 1914/18. évi világháborúban résztvettek; de egyesek érdemeit katonai szemmel nézve, mintegy kivételt képeznek, és pedig:

akik hadidíszítményes (hdm.) és kardos (ks.) Vaskorona-renddel, vagy ennél magasabb hdm. és ks. rendjellel rendelkeznek, vagy tiszti: arany, ezüst, vagy legénységi: arany vitézségi éremmel vagy legalább három hdm. és ks. kitüntetéssel lettek kitüntetve, továbbá azok, akiknek kettő hdm. és ks. kitüntetésük (vitézségi érem) van és legalább egyszer sebesültek meg, és végül, akiknek csak egy hdm. és ks. kitüntetésük (vitézségi érem) van; de legalább kétszer sebesültek meg. Ugyanilyen tekintetbe jönnek azok is, akik a világháborús hadirokkantaknak I., II. vagy III. osztályába lettek besorolva.

¹² A zsidótörvény alóli kivételezettség iránti kérvények okmányokkal való felszerelését a 65.075/Elnöki oszt.—1941. sz. körrendelet (46. sz. H. K.) szabályozza.

RENDKÍVÜLI FEGYVERGYAKORLATRA BEVONULTAK GAZDASÁGI MEGSEGÍTÉSE.

A kormányrendelet szerint kimondottan kisbirtokosok, illetve ezek bevonultjainak hozzátartozói kérelmére a lakóhelyükhöz legközelebb eső csapat a községi előjáróság által írásban igazolt rászorultság esetén — a lehetőséghez képest — megfelelő számú légénységet és járművet bocsát rendelkezésre. A munkára kirendelt honvédeknek kenyérrel a csapattest látja el; ételmezésükről a munkaadónak kell gondoskodni, de a munkaadók a kirendeltek közétkezési pénzét (naponta kb. egy pengő) megkapják. A kirendelt lovak szemestakarmányáról is a csapattest gondoskodik, a munkaadónak csupán a takarmányt kell biztosítani.

BEHIVOTTAK HOZZÁTARTOZÓINAK TÁMOGATÁSA.

Rendes és rendkívüli segély kiutalása.

a) Rendes családi segély.

A kormányrendelet úgy intézkedik, hogy 1941. évi július hó 1-étől kezdődően az igényjogosult feleség részére havonként 12 pengő, gyermekek után pedig havonként és fejenként 8 pengő fizetendő. Rendes családi segélyt azoknak a honvédeknek a hozzátartozói kapnak, akik a rendes, tényleges vagy póttartaléki első kiképzési szolgálatot teljesítenek.

Az a rendes családi segélyben részesülő feleség, aki testi vagy szellemi fogyatkozás, betegség, áldott állapot, vagy kiskorú gyermekeknek, illetőleg más ápolásra szoruló hozzátartozójának gondozása munkavégzésében nem gátol, elveszti jogosultságát, ha a hatóság vagy hatósági szerv részéről neki felajánlott, hozzá illő és általa saját károsodása nélkül elvégezhető, vagy éppen a családi segély odaítélése folytán eddigi kercső tevékenységét, illetve munkáját abbahagyja.

b) Rendkívüli családi segély.

Azoknak a honvédeknek hozzátartozói részesülnek rendkívüli családi segélyben — az előbb említett korlátozások mellett — akiket rendkívüli fegyvergyakorlatra hívtak be. A rendkívüli segély 1941. évi július hó 1-től kezdődően feleség után havonként kis- és nagyközségekben 16 pengő, mezei és törvényhatósági jogú városokban 20 pengő, Budapesten pedig 24 pengő.

A rendkívüli segély gyermekek és egyéb igényjogosult

családtagok után fejenként és havonként kis- és nagyközségekben, megyei és törvényhatósági jogú városokban 10 pengő, Budapesten pedig 12 pengő.

TAJÉKOZTATÁS A HADBAVONULTAK HOZZÁTARTOZÓI RÉSZÉRE.

Minthogy a honvédelmi miniszter úr a Szovjet-uniók elleni hadjáratban résztvevők hozzátartozói iránt a legnagyobb megértéssel viseltetik, felhívja a hozzátartozókat, hogy a hadbavonultak sorsa iránt érdeklődők magánügyekben a Magyar Vöröskereszt Egylethez (Bp., VIII., Baross-utca 15.), a hősi halottak anyakönyvezési ügyeiben pedig a honvédelmi minisztérium 22. ügyosztályához (Bp., V., Honvéd-utca 28—30.) közvetlenül forduljanak; továbbá közli, hogy a hősi halottak hazaszállítási kérdését jelenleg egy bizottság tanulmányozza, mert a szállítás jelenleg nehézségekbe ütközik s hogy e bizottság jelentéstétele után intézkedni fog. Végül felhívja a hozzátartozókat, hogy kérelmeikkel semmiesetre se a hadrakelt csapatok parancsnokságaihoz, hanem csakis azok honi hatóságaihoz, visszamaradó különítmények (vmk.) parancsnokságaihoz forduljanak, mert a harctéren működő csapatparancsnokságok magánügyek elintézésére nem hivatottak.

KITÜNTETÉSEK UTÓLAGOS IGAZOLÁSA.

A Károly-csapatkeresztre való igényjogosultság utólagos elismerése, a katonai szolgálati idő, a legénységi háborús kitüntetések utólagos igazolása és a vitézségi érempótdíjak folyósítása a visszafoglalt délvidéki területeken.

74.353./eln. 22.—1941. számú körrendelet.

(Megjelent az 50. sz. Honvédségi Közlönyben, 1941. nov. 11-én).

Az 1914—1918. évi világháború tűzharcosai érdemeinek elismeréséről az 1938. évi IV. t.-c. rendelkezik.

E törvénycikk 1. §-a értelmében tűzharcos minden magyar állampolgár, aki az 1914—1918. évi világháborúban teljesített tűzvonalbeli szolgálata alapján a Károly-csapatkereszt igazolt tulajdonosa.

A Károly-csapatkeresztre való igényjogosultságot és ennek megfelelően a tűzharcos minőséget is beigazoltnak kell tekinteni mindazoknál, akik a Károly-csapatkereszt adományozásáról az arra illetékes katonai parancsnokságok által 1918. évi október hó 31. előtt kiállított eredeti igazolvánnyal rendelkeznek.

Az említett törvénycikkben a tűzharcosok részére biztosított kedvezmények elnyerését a visszafoglalt délvidéki területek igényjogosultjai részére is lehetővé kívánom tenni.

Ezért módot kívánok adni arra, hogy azok az igényjogosultak, akik a Károly-csapatkeresztet eddig még nem szerezhették meg, vagy a világháború idején kapott igazolványokat elvesztették, a Károly-csapatkeresztre való igényjogosultság elismerését utólag kérhessék.

Mindazok az egyének tehát, akik az 1931. évi április hó 11. óta a visszafoglalt délvidéki területeken egy helyben laktak, vagy 1941. április 11. óta idegen területről áttelepítettek, amennyiben magukat a Károly-csapatkeresztre igényjogosultaknak vélik, annak utólagos odaítélését 1941. október hó 1-től — 1942. évi szeptember hó 30-ig terjedő idő alatt kérhetik. A megadott határidő után benyújtott kérvények már nem tárgyaltnak. A Károly-csapatkereszt igényjogosultságát „Alapszabályok és Végrehajtási határozmányok” című A—41. szolgálati könyv ismerteti, mely szerint igényyel bírnak, kik:

1. valamely gyalog-, vadász-, lovas- vagy tűzéralakulatnak harcra kijelölt részénél a harctéren a tűzvonalban legalább 12 heti össz-szolgálatot teljesítettek és ezalatt harcban is résztvettek, vagy valamely hadosztály rohamzászlóaljnál legalább 3 rohamvállalkozásban egész az ellenséges vonalakig résztvettek;

2. az árkász-, utász-, vasúti és távírócsapatoknál, építőszázadoknál, népfelkelő munkásszázadoknál, villamos zászlóaljknál és egyéb műszaki csapatoknál a harctéren 84 napon át, érzékelhető ellenséges gyalogsági és tüzérségi tűzhatás alatt teljesítettek műszaki szolgálatot és azt kellően igazolni tudják;

3. a haditengerészetnél valamely szolgálatba helyezett hajón legalább 12 héten át behajózva ellenséges műveletben résztvettek vagy tengerész-zászlóaljnál, matrózkülönítménynél legalább 12 heti tűzvonal szolgálatot teljesítettek és ezalatt harcban résztvettek;

4. a légjáró csapatnál teljesített legalább 12 heti harctéri szolgálat alatt legalább 10 légi utat tettek meg az ellenség felett;

5. a harcoló csapatként felhasznált m. kir. és a bosznia-hercegovinai csendőrség katonai határ-, partvidék- és vasútbiztosító szolgálatban alkalmazott pénzügyőrség vagy a m. kir. határrendőrség kötelékében a harctéren legalább 12 heti tűzvonal-szolgálatot teljesítettek és ezalatt harcban résztvettek;

6. azoknak, akik az 1.—5. pontokban felsorolt alakulatoknál teljesítettek tűzvonalbeli szolgálatuk alatt szenvedett sebesülésük vagy testi sérülések (fagyás vagy hőguta) következtében a további tűzvonalbeli szolgálat teljesítésére alkalmatlanná váltak, akkor is igényük van a Károly-csapatkeresztre, ha nem teljesítettek 12 héten át a tűzvonalban szolgálatot. — A hadieredetű betegségek a Károly-csapatkeresztre való igényjogosultság szempontjából nem jönnek figyelembe;

7. azoknak, akik az 1.—5. pontokban felsorolt alakulatoknál teljesítettek tűzvonalbeli szolgálatukból a 12 heti tűzvonalbeli szolgálat teljesítése előtt hadifogságba jutottak, akkor van igényük a Károly-csapatkeresztre, ha a hadifogságból oly időpontok tértek vissza, amikor már nem voltak hadműveletek.

A fenti feltételeknek meg nem felelő egyéneknek nincs igényük a Károly-csapatkeresztre. Teljesen céltalan tehát, hogy ezek a személyek kérvényüket benyújtsák. Vonatkozik ez azokra is, akik ugyan a harctéren, de nem a fenti 1.—5. pontokban felsorolt beosztásokban teljesítettek szolgálatot (pl. ezredzene, ezredvonat, löszeroszlop, dandár-vagy hadosztályparancsnoksághoz beosztottak, stb.).

A Károly-csapatkeresztre való igényjogosultság utólagos igazolása iránti kérelmek kizárólag az e célra szolgáló és a községi előjáróságoknál (polgármesteri hivatalokban) díjmentesen igényelhető kérvényürlapokon terjeszthetők elő. A kérvény és mellékletei díj- és illetékmentesek.

A kérvényeket, illetve az ürlap minden rovatát pontosan és a valóságnak megfelelően kell kitölteni.

A fenti 1.—5. pontokban felsoroltaknak az igény megállapítása céljából 12 heti (műszakiaknak 84 napi) tűzvonalbeli szolgálatukat, a 6. pontban felsoroltaknak sebesülésüket megelőzőleg teljesített tűzvonalsszolgálatukat és azt a körülményt, hogy sebesülésük következtében felülvizsgálat folytán a további tűzvonalsszolgálatra alkalmatlanná váltak; végül a 7. pontban felsoroltaknak a hadifogságba esésük előtt teljesített tűzvonalsszolgálatukat, hadifogságba jutásuk és az onnan való visszatérésük időpontját kell bizonyítaniok.

A kérvények kitöltésére és mellékletekkel, igazoló iratokkal, tanuvallomásokkal és nyilatkozatokkal való felszerelésére vonatkozó részletes utasításokat a kérvényürlap végén olvasható „Tájékoztató” tartalmazza.

II.

Az 1914—1918. évi világháború alatt katonai szolgálatot teljesített egyének e szolgálatuk igazolását kérhetik, amennyiben erre polgári életpályájukkal kapcsolatban szükségük van.

Az eziránti kérelmükhöz szükséges nyomtatványokat és űrlapokat a lakhelyük szerinti illetékes községi előljáróságoktól (polgármesteri hivataloktól) díjtalanul igényelhetik.

A katonai szolgálati időt a Károly-csapatkereszt kérelmezéséhez kiadott kérvény végén lévő „Tájékoztató“ G) pontjában felsorolt iratokkal kell igazolni.

III.

Mindazok a tisztek és legénységi egyének, akik az 1914—1918. évi világháborúban (legénységi) kitüntetést kaptak, s erről eredeti igazolványuk, illetve okiratuk nincsen, kitüntetésük igazolását a községi előljáróságoktól (polgármesteri hivataloktól) díjmentesen kapható „Kutatóív“ kitöltésével közvetlenül a m. kir. Hadilevéltár személyügyi osztályáról (Budapest, I., Bécsi-kapu-tér 4. sz.) kérhetik.

Amennyiben a m. kir. Hadilevéltár megfelelő adatok hiányában a kért kitüntetést nem igazolhatja, a kitüntetés igazolását a községi előljáróságoktól (polgármesteri hivataloktól) díjmentesen kapható kérvénynyomtatványokon a m. kir. Honvédelmi Minisztériumtól kérhetik.

A kérvény hátlapján lévő „Tájékoztató“-ban foglalt igazoló iratokat és a m. kir. Hadilevéltártól kapott értesítést kell csatolni.

IV.

A 7.750/M. E. 1934. sz. rendelet értelmében mindazok az egyének, akik az 1914—18. évi világháborúban legénységi arany vitézségi éremben részesültek: havi 20.— P, akik legénységi I. osztályú ezüst vitézségi éremben legalább három ízben részesültek: havi 10.— P, végül akik legénységi I. osztályú ezüst vitézségi éremben két ízben részesültek: havi 5.— P érempótdíj folyósítására tarthatnak igényt.

A fentemlített igényjogosultak, ha az érempótdíj folyósítását 1942. évi február hó 28-ig kérelmezik, azt visszamenőleg 1941. szeptember hó 1-től folyósíttatom. Az 1942. évi február hó 28-a után jelentkező személyek azonban csak jelentkezésü-

ket követő hónap 1. napjától kezdve tarthatnak igényt az érempótdíj kiutalására.

Az érempótdíj folyósítását az érdekelteknek a m. kir. Honvédelmi Minisztérium 22. osztályához címzett bélyegtelen kérvényben kell kérniök. A kérvényben a folyamodó neve, foglalkozása és lakhelye pontosan megjelölendő.

A kérvényhez mellékelni kell:

1. a legénységi arany vagy legénységi I. osztályú ezüst vitézségi érem három-, illetve kétízben adományozását igazoló okmányt. Igazoló okmánynak csak a körbélyegzővel ellátott eredeti éremigazolvány, ha pedig ez nem áll rendelkezésre, a m. kir. Hadilevéltár vagy a m. kir. Honvédelmi Minisztérium által kiadott igazolvány fogadtatik el. Másolatok és fotókópiák tekintetbe nem vétetnek;

2. újkeletű erkölcsi bizonyítványt, melyből kitűnik, hogy folyamodó a kitüntetések adományozása óta nem állott oly jogerős büntetőbírói ítélet hatálya alatt, amely kitüntetéseink elvesztését vontá maga után;

3. állampolgársági, vagy illetőségi bizonyítványt.

Az igényjogosultság megállapítása esetén az érdekeltek részére az érempótdíjat a m. kir. posta útján fogom folyósítani.

Budapest, 1941. évi november hó 6-án.